

Prosjektbeskrivelse 2018

Plastjakten Hordaland

Skrevet av: Synnøve Kvamme og Mona Maria Løberg.
Foto av: Mona Maria Løberg og frivillige.

Naturvernforbundet
Hordaland

Innledning

¹ Mattsson et al. (2017)
Brain damage and behavioural disorders in fish induced by plastic nanoparticles delivered through the food chain [nature.com/articles/s41598-017-10813-0](https://www.nature.com/articles/s41598-017-10813-0)

² Kosuth et al. (2017)
Synthetic Polymer contamination in global drinking water orbmedia.org/stories/Invisibles_final_report

³ Liebezeit & Liebezeit (2014)
Synthetic particles as contaminants in German beers tandfonline.com/doi/full/10.1080/19440049.2014.945099#
[VBCUsC5dXkl](https://www.vbcus.com/VBCUsC5dXkl)

⁴ Velis, C. A. (2014).
Global recycling markets: plastic waste. A story of one player - China iswa.org/fileadmin/galleries/Task_Forces/TFGWM_Report_GRM/Plastic_China_LR.pdf

⁵ Se filmen: **Documentary: A Plastic Whale** news.sky.com/video/documentary-a-plastic-whale-10924827

Plastforsøplingens omfang og alvorlighetsgrad blir stadig tydeligere. Nye, foruroligende forskningsresultater har vist at mikroplasten ikke forsvinner, men blir brutt ned til nanoplast - som har blitt påvist i mellom annet drikkevann, øl og fiskehjerter^{1,2,3}. Hvor store konsekvenser dette kan ha for mennesker, dyr og miljøet, er fortsatt uante, men resultater fra forskning på fisk, kobler atferdsendring opp mot funn av nanoplast i hjernen. Dette er høyst urovekkende og antyder at konsekvensene av plastforsøplingen kan være langt mer alvorlige enn tidligere antatt.

Hvert minutt havner 15 tonn plastavfall i havet⁴. Siden plasten ikke er biologisk nedbrytbar, vil mengden plastavfall i naturen øke. Om plasten ikke fjernes, brytes den etter hvert ned til mikro- og nanoplast, eller ender opp i magene på hvaler, fugler, fisker og andre levende skapninger.

Heldigvis har oppmerksomheten og engasjementet rundt marin forsøpling økt betraktelig, og rekordmange ryddet søppel i 2017. Hovedvekten av initiativene mot marin forsøpling synes å ha opprydning som hovedfokus, noe som selvsagt er nødvendig for å redusere skadevirkningene av plastforsøplingen. Like viktig er forebyggingen av videre plastforsøpling, som er en hovedmålsetning i Plastjakten Hordaland. Vi kombinerer derfor plastryddingsaksjoner med kildekartlegging av plasten vi finner, og vil bruke kunnskapen vi opparbeider oss til å finne gode alternativer til plastproduktene som ender opp i naturen - både i form av biologisk nedbrytbare erstatninger, og å redusere forbruket.

Dette arbeidet startet vi med i første fase av prosjektet, høsten 2017, med prosjektstøtte fra Plastreturs miljøprosjekt, Miljødirektoratet og Bergen kommune. Vi gjennomførte en todagers opprydningsaksjon med rundt 30 frivillige på Lamøy utenfor Herdla på Askøy, hvor vi fikk fjernet 7-800 kg plast. Plasten ble deretter analysert av konsulentselskapet Mepex, som har spesialisert seg på plastanalyse. Resultatene fra analysen, samt våre egne kartlegginger, i hovedsak bildedokumentasjon av plasten vi fant, vil vi bruke som kunnskapsgrunnlag for forebyggende tiltak i de kommende fasene av Plastjakten Hordaland. Vi har også fått opprettet en gruppe med engasjerte frivillige, vært med i dannelsen av samarbeidsgruppen «Arven etter plasthvalen» bestående av over 30 organisasjoner, gjennomført workshops for frivillige og Naturlig onsdag med til sammen over 60 deltakere i Bergen, på Askøy og Voss. I tillegg har vi investert i utstyr av høy kvalitet til bruk i formidling og mobilisering.

5

I de neste fasene av prosjektet, vår og høst 2018, fortsetter vi arbeidet med å kombinere opprydningsaksjoner med kartlegging, samt kunnskapsinnhenting og formidling. Dette vil vi gjøre gjennom å mobilisere frivillige i ulike deler av Hordaland til å bidra i arbeidet med opprydding og kartlegging av plastavfallet, samt sporing av kilder og kartlegging av biologisk nedbrytbare alternativer til plast. Vi vil også ha fokus på holdningsskapende arbeid og formidling av kunnskap om plastproblematikken og løsninger, og samarbeide med relevante aktører i kampen mot plastforsøplingen. I samarbeid med de andre organisasjonene i «Arven etter plasthvalen», vil vi i slutten av april gjennomføre en større opprydningsaksjon kombinert med en konferanse på Sotra, med fokus på ulike typer utfordringer knyttet til plastforsøplingen, forskningsstatus og løsninger.

Fokuset på forebygging og alternativer til plast er sentralt i alle prosjektaktivitetene i Plastjakten Hordaland. I alle opprydningsaksjonene vi arrangerer vil kartlegging være en sentral komponent, og vi vil også oppfordre folk til å kartlegge på eget initiativ når de rydder plast. Basert på datamaterialet vi opparbeider oss, vil vi spore kildene til plastavfallet i Hordaland og drive forebyggende påvirkningsarbeid mot ansvarlige virksomheter, myndigheter og offentligheten. Kunnskap om kartlegging og alternativer gjøres lett tilgjengelig, og bidrar til å forenkle arbeidet for alle som ønsker å bidra til løsning på dette omfattende problemet.

Bakgrunn

⁶ Mato, Y., Isobe, T., Takada, H., Kanehiro, H., Ohtake, C., og Kaminuma, T. (2001). **Plastic resin pellets as a transport medium for toxic chemicals in the marine environment.** *Environmental science & technology*, 35(2), s.318-324.

⁷ Mepex (2015). **Sources of microplastic- pollution to the marine environment.** miljodirektoratet.no/Documents/publikasjoner/M321/M321.pdf

⁸ Galloway, T.S. (2015). **Micro-and nano-plastics and human health** I: *Marine anthropogenic litter* (s. 343-366). Springer International Publishing. link.springer.com/content/pdf/10.1007%2F978-3-319-16510-3.pdf

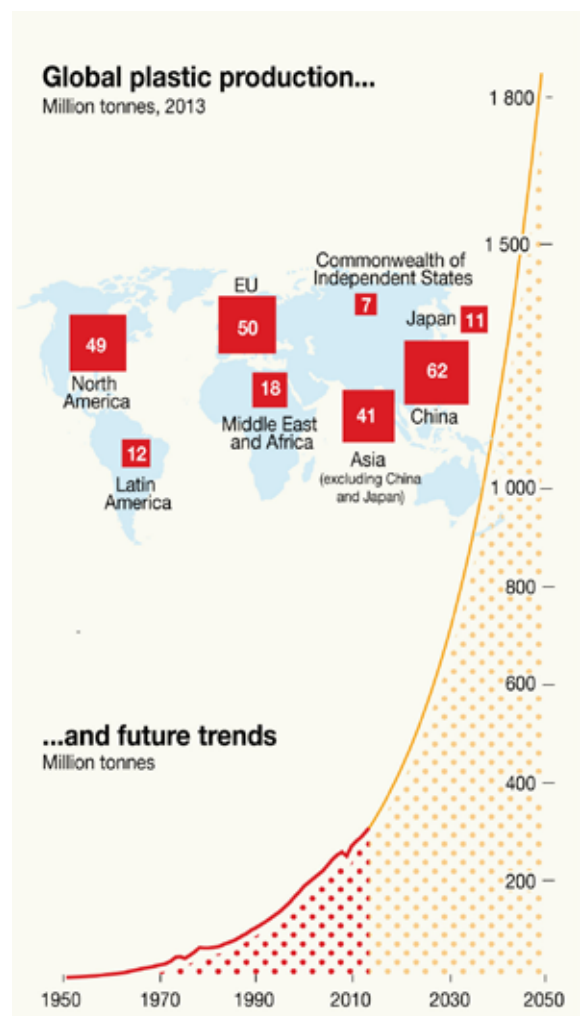
⁹ Van Cauwenberghe, L., & Janssen, C. R. (2014). **Microplastics in bivalves cultured for human consumption.** *Environmental Pollution*, 193, 65-70. sciencedirect.com/science/article/pii/S0269749114002425

¹⁰ Grafikk: Maphoto/Riccardo Pravettoni grida.no/resources/6923

¹¹ Grafikk: Miljødirektoratet/ «Sources of microplastic-pollution to the marine environment» / Mepex.

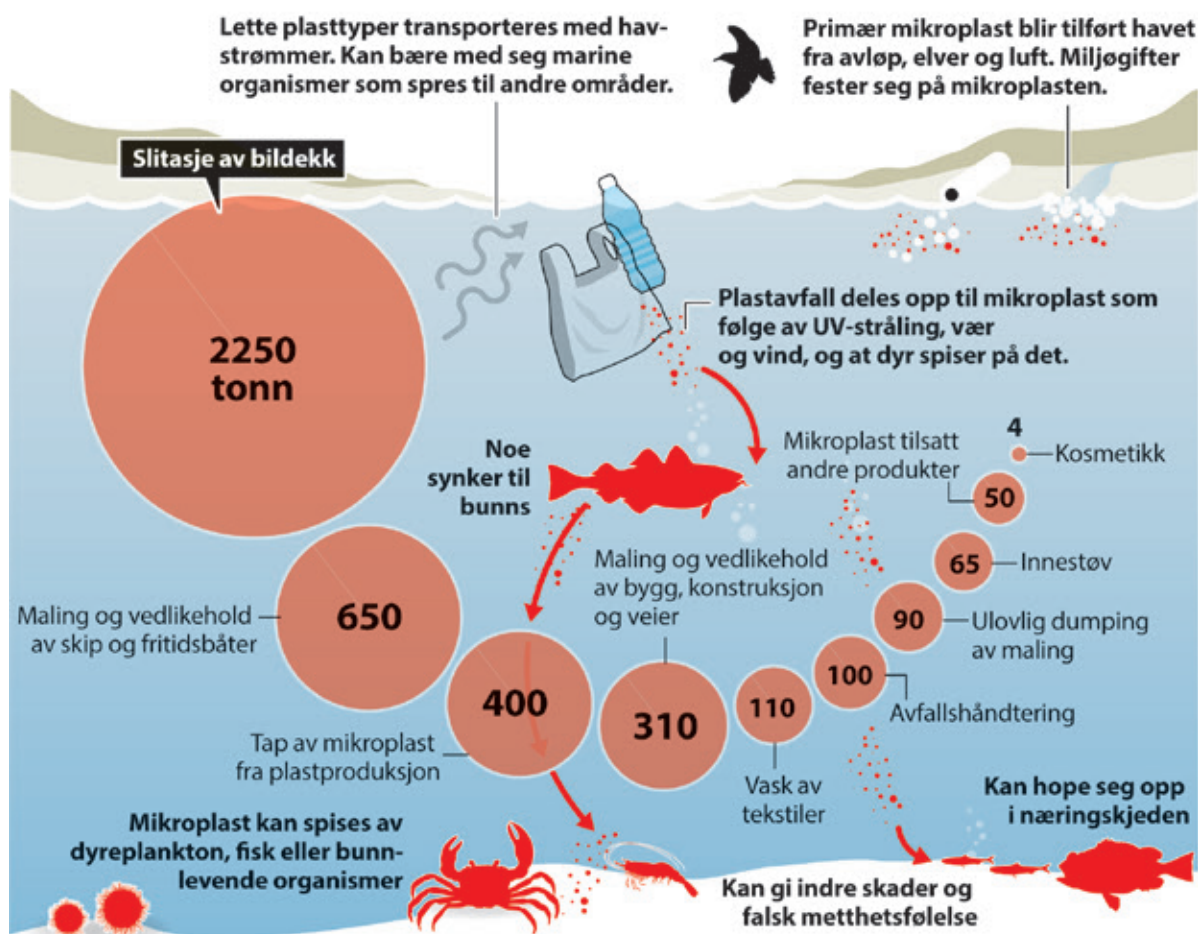
Plast er en enorm miljøutfordring. Ny forskning tyder på at platen ikke forsvinner, men brytes ned til nanopartikler som hoper seg opp i naturen. Den gjør skade på livet i havet når dyr kveles av den, magesekker fylles opp og organismer sultner. Plast kan lekke miljøgifter som også er skadelige. Og den fungerer også som en «magnet» som lett trekker til seg miljøgifter den kommer i nærheten av. Vi vet fortsatt ikke nok om disse stoffenes langtidseffekter⁶.

Mikroplast er plast, bare i bittesmå deler, og nanoplast er mikroskopisk - usynlig for det blotte øyet. Det er funnet plastpartikler i hundrevis av organismer i havet - selv arter som vi mennesker spiser. Kosmetikkbransjen har fått mye av skylden for dette problemet da de har puttet mikroplast i alt fra skrubbekremer til tannpasta. Nyere undersøkelser antyder at det derimot er slitasje fra bildekk som gir de aller største utslippene⁷. Det er fortsatt usikkerhet om effektene mikro- og nanoplast har på mennesker og andre individer. Vil mikroplasten noen sinne blir borte, bare den blir gammel nok? Vil den kunne vandre fra magesekken til andre steder i kroppen? Dette vet vi foreløpig for lite om^{8,9}.

Vi fyller havet med mikroplast

Det dannes rundt 8000 tonn mikroplast årlig i Norge. Omtrent halvparten havner i havet. Om man fyller Bergen sentrum med 8000 tonn mikroplast, vil bergenserne stå til knes. Bildekk er den største kilden.

11

Siden 1950-tallet har man drevet med industriell plastproduksjon, og den årlige produksjonen har økt kraftig siden starten. Miljødirektoratet antar at plast utgjør hele 75% av alt det marine avfallet¹³. Og selv om man kjenner til problemene, fortsetter bruken. Prognoser anslår at det vil bli økt levestandard og befolkningstall i årene fremover - noe som også betyr økt plastforsøpling. Det er tid for å finne gode alternativer til plast. Mange av alternativene finnes i dag, og nye materialer må utforskes.

12

«Ute av syn, ute av sinn» er et gammelt uttrykk. Å bruke havet som bosspann er en enkel og kortsiktig idé. Gamle annonser som forteller om når neste søppeltømming på vannet skulle foregå eller dumping av kontorutstyr i Store Lungegårdsvann fra rundt 1930 i Bergen, vitner om dette. Det ville vært et vanvittig forslag i dag. I dag har vi bedre systemer for søppelhåndtering. Allikevel forsvinner mye søppel på havet. I naturen finner vi snusesker, godteripapir og q-tips. De som har deltatt på opprydningsaksjoner kjenner til dette. Å hive q-tips i do er lett, men den forsvinner ikke. Og godteripapiret var kanskje meningen å legge i bosspannet, men så tok vind og vær det med seg, ned i en skråning, ned i en bekk, ut i havet og til din nærmeste strand. Bildene av gåsenebbhvalen som måtte avlives utenfor Sotra gikk verden rundt og ble en oppvekker for mange. Hvalen viste med all tydelighet at plastforsøplingen alt har gått så langt at den er dødelig.

Engasjementet for plastforsøpling har fått en ny vår i kjølvannet av «plasthvalen» og dens dystre budskap. Ifølge NRK førte hvalens skjebne til at en av fire begynte å plukke plast¹⁴. Frivillig innsats er avgjørende for å fjerne plastavfallet fra naturen, og gjennom Plastjakten ønsker vi å bidra til å holde liv i dugnadsånden, og legge til rette for at enda flere kan engasjere seg. Vi vil som nevnt kombinere opprydding med kartlegging av plastelementene vi finner, og vi vil benytte denne kunnskapen i arbeidet med å forebygge videre plastforsøpling. Det finnes mange tilfeller av unødvendig plastbruk, og det finnes også mange bærekraftige produkter som kan erstatte plastprodukter, eksempelvis tannbørster laget av bambus, resirkulerte papirposer, og tøyposer. I tilfeller hvor plast brukes for å bevare matprodukters holdbarhet, trengs biologisk nedbrytbare alternativer med lignende egenskaper. En viktig satsing i Plastjakten vil være å kartlegge slike alternativer til plast og gjøre denne kunnskapen lett tilgjengelig. Kunnskapen vi opparbeider vil utgjøre grunnlaget for holdningsskapende arbeid rettet mot enkeltindivider, virksomheter og myndighetene.

¹² Dumping av kontorutstyr i Store Lungegårdsvann, ca. 1930. Foto: Atelier K. K, Universitetsbiblioteket i Bergen marcus.uib.no/instance/photograph/ubb-kk-n-324-037.html

¹³ Miljødirektoratet, «Mikroplast kveler livet i havet», miljodirektoratet.no/no/Nyheter/Nyheter/2015/Januar-2015/Mikroplast-kveler-livet-i-havet

¹⁴ NRK, «Plastkvalen fekk ein av fire til å plukke plast», nrk.no/hordaland/_plastkvalen_fekk-ein-av-fire-til-a-plukke-plast-1.13875715

Mål

Plastjakten Hordalands overordnede mål er å:

- Inspirere til engasjement og tilrettelegge for frivillig innsats i arbeidet mot plastforsøplingen.
- Være en samlende kraft og samarbeidspartner.
- Samle og formidle kunnskap om plastproblematikken og løsninger.
- Spore ansvarlige virksomheter og drive påvirkningsarbeid mot disse.

Inspirere til engasjement og tilrettelegge for frivillig innsats

¹⁵ Undersøkelser fra England (2 minute Beach Clean) viser at i utfartsområder langs kysten hvor folk oppfordres til å alltid ta med seg litt ekstra strandsøppel hjem, blir opphopningen over tid mer enn halvert. Naturvernforbundet nasjonalt har startet opp Facebook-gruppen «2 minutters strandrydding i Norge» – hvor folk kan publisere søppel de finner på strendene når de er på tur – med formål om å kategorisere plastfunn og bygge opp et felles kartotek.

I Naturvernforbundet Hordaland har vi over 60 engasjerte frivillige og fem lokallag. Interessen for å jobbe mot marin forsøpling er stor i organisasjonen, og i første fase av prosjektet har vi opprettet en gruppe av frivillige som er interesserte i å jobbe med plastproblematikken. I 2018 vil vi jobbe videre med å mobilisere enda flere frivillige, gjennom å inspirere og motivere gjennom kommunikasjonskanalene i fylket og lokallagene våre. Vi vil lage materiell som vil distribueres, gi nødvendig opplæring og gjøre det lett for frivillige å gjennomføre egne opprydningsaksjoner. I tillegg vil vi mobilisere til den store ryddeaksjonen vi arrangerer i samarbeid med de andre organisasjonene i Arven etter plasthvalen, mobilisere til Den store strandryddedagen 5. mai, og gjennomføre minst to større plastryddeaksjoner med fokus på kartlegging. I tillegg vil vi gjennomføre en kampanje hvor vi oppfordrer folk til 2-minutters strandrydding¹⁵. Planleggingen av opprydningsaksjonene skjer i samarbeid med lokallagene våre. Valg av områder for opprydding velges ut fra hvor det er store forekomster av plast, og hvor plasten gjør stor skade på naturen. Det vil for eksempel kunne være aktuelt å ta utgangspunkt i Havforskningsinstituttets kart som kalkulerer hvor plastforsøplingen konsentreres basert på havstrømmene.

Sentralt i opprydningsaksjonene våre, er kartlegging av plast. Hva slags plast finner vi og hvor kommer den fra? I første fase oppfordret vi frivillige til å fotografere logo av plastfunnene og resultatet ble over 300 fotografier som viser at størstedelen av plastfunnene på Lamøya var norsk. Vi forsøkte også bruk av registreringsark av plastfunn og en kartlegging av plast i jordlaget. Dette er metoder vi vil oppfordre frivillige om å utvikle og bruke. Vi vil også fortsette dialogen med Uni Research og samarbeide om utvikling av kartleggingsmetoder. Erfaringene våre vil være overførbare til andre, og vil gjøres lett tilgjengelig på plastjakten.no.

Være en samlende kraft og samarbeidspartner

Spesielt etter funnet av gåsenebbhvalen på Sotra januar 2017, har engasjementet mot marin forsøpling bredt om seg. Sammen med over 30 andre organisasjoner¹⁶ har Naturvernforbundet Hordaland etablert samarbeidsgruppen «Arven etter plasthvalen», som jobber både for å fjerne det eierløse plastavfallet, og for å finne løsninger på plastproblematikken. 25.-26. april arrangerer gruppen en stor opprydningsaksjon på Sotra, kombinert med en konferanse som vil sette fokus på plastforsøplingens omfang og alvorlighetsgrad, forskningsstatus, og hva vi må gjøre for å forebygge videre forsøpling. I 2018 vil vi fortsette å være en sentral aktør i denne samarbeidsgruppen, og bidra til planleggingen og gjennomføringen av arrangementet i april. Utover dette vil vi fortsette å bygge nettverk med andre relevante aktører, og fortsette å være en samlende kraft og samarbeidspartner i kampen mot plastforsøplingen. Vi har også innledet dialog med Rothaugen skole, og ønsker å få til samarbeid om både opprydningsaksjoner og kartlegging i 2018.

Samle og formidle kunnskap

Det er behov for å gjennomføre et større kartleggingsarbeid: Frivillige vil kartlegge plastfunn gjennom opprydningsaksjoner, men vi ønsker også å samle forskning på plastutfordringene og løsningene som finnes i dag. Kunnskapen skal formidles på en lettfattelig måte og inspirere til endring. Kunnskapen vil samles på nettsiden plastjakten.no, samt deles i sosiale media, på kafémøtet Naturlig onsdag¹⁷ om plast, kampanjer og arrangementer.

Spore ansvarlige virksomheter

Gjennom kartleggingen av plastavfallet fra opprydningsaksjonene, vil vi også forsøke å spore kildene til forsøplingen. Som nevnt, var det aller meste vi fant i første fase av Plastjakten, lokal plastemballasje. Dette tyder på at denne type plastprodukter har lett for å ende opp i naturen – og dermed må virksomhetene som velger denne type emballasje oppfordres til å velge biologisk nedbrytbare alternativer. I 2018 ønsker vi å gå i dialog med relevante virksomheter om hvordan de kan bidra til å redusere plastforbruket. Vi vil legge opp til at frivillige kan bidra i dette arbeidet: først vil vi analysere datagrunnlaget vi opparbeider oss gjennom plastyddingsaksjoner, og på denne måten finne ut hvilke plastprodukter som utgjør plastforsøplingen. Deretter vil vi kartlegge hvilke virksomheter som bruker disse produktene, og innlede dialog om hvordan de kan bidra til å redusere plastforbruket. Parallelt vil vi undersøke forskningsstatus og kartlegge studier som handler om biologisk nedbrytbare alternativer til plast. Kunnskapen vi opparbeider oss, både når det gjelder kilder til plastforsøplingen og biologisk nedbrytbare alternativer til plast, vil vi formidle til virksomheter og offentligheten fortrinnsvis gjennom plastjakten.no, kampanjevirkosmhet, medier og sosiale medier.

¹⁶ Følgende organisasjoner er tilsluttet Arven etter plasthvalen: Akvariet i Bergen, 1Dykkerklubb, Bergen og Omland Friluftsråd, Bergen og Hordaland Turlag, Clean Shores Global, Fjell kommune, FjellVAR AS, FN Sambandet, Fot i Bakken Eventbyrå, Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland, Framtiden i våre hender, Herdla Museum, Kongelig Norsk Båtforbund Vest, Naturvernforbundet Hordaland, Natur og Ungdom Hordaland, Norsk Ornitologisk Forening, elevenes solidaritetsstyret ved Nordahl Grieg VGS, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Miljøvernforbundet, Miljøagentene, #Plasthvalen – universitetsmuseet, Redningsselskapet Frivillig Bergen, Redningsselskapet Ung Sotra, Redningsselskapet Ung Sandviken, Redningsselskapet Ung Bergen, Sotra Anchor and Chain, Sotra Sportsdykkerklubb, Uni Research, Vi Rydder Askøy.

¹⁷ Les om møteserien Naturlig onsdag: naturvernforbundet.no/hordaland/prosjekter/naturlig-onsdag-article37143-3994.html

¹⁸ NRK, «Samarbeider for fyrste gong på 24 år» nrk.no/hordaland/gar-saman-om-historisk-plastsamarbeid-1.13803683

Samarbeider for fyrste gong på 24 år: – Ei viktig nok sak

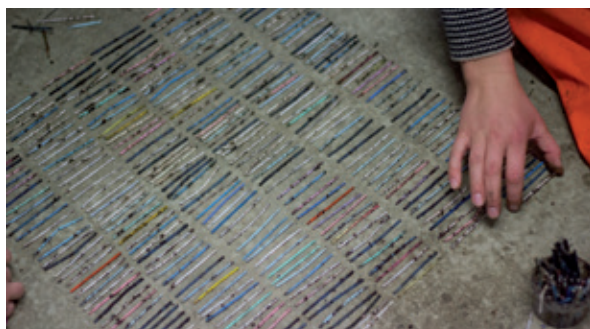
BERGEN (NRK): Miljøvernforbundet og Naturvernforbundet har vore på kant sidan den bitre striden på 90-talet. No går dei saman i eit historisk plastsamarbeid.

PLASTSAMARBEID: Dykkarklubbar, vidaregåande skular, museum, Akvariet og Fremtiden i våre hender, Miljøvernforbundet og Naturvernforbundet er blant dei som har gått saman for å få kysten fri for plast. Dette er første gong dei to sistnemnde er med på eit felles prosjekt sidan 1993.

FOTO: LINN NYRVIK / NRK

18

Aktiviteter

Vi ønsker i større grad å involvere lokallagene våre, og vil i 2018 drive prosjektaktivitet i Bergen, Voss, Kvam og Askøy og Sotra og, om mulig, flere steder i Hordaland. Prosjektet vil også ha overføringsverdi til flere steder, da våre erfaringer, metoder og nettverksbygging kan gjennomføres på samme måte andre steder. Erfaringene våre samles i en årlig prosjektrapport som blir publisert på nett.

Gjennom de neste to fasene av Plastjakten, våren og høsten 2018 ønsker vi å skape videre engasjement i befolkningen gjennom opprydningsaksjoner, kunnskapsformidling og fremme bærekraftige alternativer til plast. Ambisjonsnivået til aktivitetene vil kunne skaleres opp eller ned, etter graden av finansiering. Vi har som mål å gjennomføre følgende hovedaktiviteter:

Mobilisere frivillige

- Rekruttere frivillige i innsatsen mot forsøpling i Bergen, Kvam, på Voss, Sotra og Askøy.
- Gi opplæring og inspirere til å ta i bruk ulike metoder for kartlegging av plast.
- Gjennomføre minst én workshop med frivillige.
- Invitere frivillige til å delta på relevante konferanser, møter, seminarer og kurs.

Oppryddingsaksjoner

- Mobilisere til opprydningsaksjonen som arrangeres av «Arven etter plasthvalen» på Sotra 25. april.
- Mobilisere til Den store strandryddedagen 5. mai.
- Gjennomføre minst to større opprydningsaksjoner i Hordaland, hvor frivillige samler kunnskap om plasten.
- Legge til rette for at frivillige kan gjennomføre egne opprydningsaksjoner.

Teste metoder for plastkartlegging

- Videreutvikle metoder for å kartlegge plast. La frivillige bruke og evaluere metoder som: Fotografering av logoer av plastfunn, som publiseres på Facebook-gruppen «2 minutters strandrydding». Bruke registreringsskjema for plastfunn. Teste «arkeologisk» metode for å undersøke plast i jordlaget.
- Publisere metodene og evalueringen av dem på plastjakten.no.

Plastkonferansen «Arven etter plasthvalen»

- Arbeide med mediestrategi og program på plastkonferansen 25.-26. i samarbeid med de andre aktørene i «Arven etter plasthvalen».
- Delta i aktiviteter og møter i samarbeidsgruppen «Arven etter plasthvalen».
- Utvide nettverket av samarbeidspartnere.

Offentlig stemme

- Være en tydelig stemme i den offentlige debatten om plast og forbruk.
- Gjennomføre et Naturlig onsdag-kafemøte om hva folk flest kan gjøre for å redusere plastforbruket sitt, samt forskningsstatus på biologisk nedbrytbare alternativer til plast.
- Innlede dialog om utstilling i det offentlige rom.

Aktivitet på nett

- Gjennomføre kampanje for å inspirere andre til å gjennomføre 2-minutters strandrydding.
- Utvikle plastjakten.no for å få flere til å engasjere seg i arbeidet mot marin forøpling. Nettsiden skal også være en database over plastfunn og alternativer til plast. Den skal være bindeledd mellom ulike initiativer som jobber mot marin forøpling.
- Lage innhold (tekster, intervjuer, filmsnutter o.l.) til nett og sosiale medier.
- Promotere enkle forbrukertips for å redusere plastforbruket.

Kartlegge plastforøpling og nedbrytbare alternativer

- Sammenstille analyser fra Mepex Consult, Hold Norge Rent og evt. andre kilder, gjøre data tilgjengelig på m.a. plastjakten.no.
- Dokumentere egne funn i Facebook-gruppen «2-minutters strandrydding».
- Kartlegge tiltak som er gjennomført andre steder for å forebygge plastforøpling.
- Kartlegge og formidle informasjon om biologisk nedbrytbare alternativer til plast.
- Inngå dialog med relevante aktører om hvordan plastforøpling kan forebygges.

Framdriftsplan

Med forbehold om finansiering:

Januar-mars

- Planlegge fase 2 og 3.
- Mobilisere frivillige.
- Planlegge opprydningsaksjoner, workshop og konferansen «Arven etter plasthvalen».
- Delta på Hold Norge Rent-konferansen.
- Fortsette dialogen med samarbeidspartnere og innlede dialog med nye relevante aktører.
- Arbeide med plastjakten.no i samarbeid med nettutvikler.
- Forarbeid for kampanje.

April-juni

- Fortsette rekruttering frivillige.
- Gjennomføre kampanje.
- Gjennomføre opprydningsaksjoner.
- Delta i gjennomføringen av «Arven etter plasthvalen»-konferansen.
- Gjennomføre kampanje for å inspirere flere til å plukke plast.
- Mobilisere til Den store Strandryddedagen.
- Gjennomføre workshop med frivillige.
- Arbeide med plastjakten.no i samarbeid med nettutvikler.

August-oktober

- Gjennomføre opprydningsaksjoner.
- Gjennomføre Naturlig onsdag om hva folk kan gjøre for å redusere plastforbruket sitt, samt forskningsstatus på biologisk nedbrytbare alternativer til plast.
- Videreutvikle plastjakten.no i samarbeid med nettutvikler.
- Kartlegge plastavfall og tilgjengeliggjøre informasjon i databasen på nettsiden.
- Kartlegge tiltak som er gjennomført andre steder for å forebygge plastforsøpling.

November-desember

- Evaluering.
- Rapportering.
- Forberede nye søknader og planlegge neste fase.

¹⁹ Les saken «Fant over 700 kg plast på en helg»: bt.no/nyheter/lokalt/i/odEmB/Fant-over-700-kilo-plast-pa-en-helg

²⁰ «2 minutters strandrydding» er en Facebook-gruppe er en gruppe hvor interessante funn kan deles så vi kan spore hvor plasten kommer fra. facebook.com/groups/1010307202359291

Facebook post header: 2 minutters strandrydding Norge - Se hva jeg fant!

2 minutters strandrydding Norge - Se hva jeg fant!

© Offentlig gruppe

Om

Diskusjon

Medlemmer

Arrangementer

Videoer

Arbeidsfordeling

De frivilliges engasjement er Naturvernforbundet Hordalands fremste styrke. Arbeidstimerne vi legger opp til i Plastjakten Hordaland vil i all hovedsak gå til å legge til rette for og koordinere frivillig innsats, samt å engasjere, inspirere og formidle kunnskap slik at enda flere vil være med på dugnaden som er avgjørende for å løse utfordringene med plastforsøplingen. Vi vil legge til rette for frivillig innsats både når det gjelder oppryddingsaksjoner, kartleggingsarbeid og formidling av kunnskap. Nok arbeidstimer for ansatte vil vi sikre prosjektet kontinuitet.

Erfaringene fra første fase av prosjektet viser at de frivillige i hovedsak ønsker å være med på konkrete, praktiske prosjektaktiviteter, som oppryddingsaksjoner og workshoper. I 2018 vil vi derfor fortsette å tilrettelegge for disse aktivitetene gjennom å planlegge, forberede, mobilisere og spre informasjon. Vi vil ta ansvar for de praktiske sidene ved arrangementene, som logistikk, mat, lokaler, nødvendig utstyr, HMS og lignende. Som nevnt vil vi også gi frivillige nødvendig kunnskap for å bidra i arbeidet med å analysere datamaterialet og spore kilder til plastforsøplingen, gjennom å arrangere arbeidsmøter hvor vi legger opp til konkrete arbeidsoppgaver. Siden denne kartleggingen er en så sentral del av forebyggingsarbeidet, legger vi derfor opp til å bruke en del arbeidstimer på dette arbeidet for å sikre at denne delen av prosjektet kan gjennomføres også med begrenset frivillig innsats på dette punktet.

I 2018 ønsker vi å styrke arbeidet mot marin forsøpling i flere steder av Hordaland, fortrinnsvis gjennom samarbeid med lokallagene våre. En del arbeidstid vil derfor gå med på å bistå dem i planlegging, gjennomføring og koordinering av plastyddingsaksjoner og kartlegging.

Når det gjelder formidlingsarbeid med mål om å spre kunnskap, inspirere og motivere, vil vi også jobbe for å rekruttere frivillige. Frivillige kan for eksempel bli med på å kartlegge plastfunn og forskning om materialbruk, lage inspirasjonsvideoer og annet innhold til nettsiden plastjakten.no. Vi vil også bruke en del arbeidstid på å utvikle og distribuere informasjons- og kampanjemateriell. Når det gjelder samarbeid og koordinering med andre aktører, vet vi av erfaring at dette er noe som krever kontinuitet og oversikt. Derfor legger vi opp til at dette i hovedsak gjøres av ansatte. Eksempelvis vil prosjektkoordinatoren for Plastjakten Hordaland representere Naturvernforbundet Hordaland i samarbeidsgruppen «Arven etter plasthvalen», og ha ansvaret for dialogen og samarbeidet med andre aktører.

I 2018 legger vi opp til et høyt aktivitetsnivå i Plastjakten Hordaland, og antallet aktiviteter vi kan gjennomføre vil naturligvis henge sammen med finansiering. Ved redusert støtte vil vi likevel kunne gjennomføre prosjektaktivitetene, men i begrenset omfang.

Overføringsverdi

Hovedformålet med Plastjakten Hordaland er bidra til å ta skrittet videre fra plastydding til forebygging. Siden plastforsøplingen er så omfattende, er oppryddingen også en avgjørende del av løsningen - derfor mobiliserer vi også frivillige til å rydde, men med kartlegging som en sentral del av arbeidet. Først når vi vet hvor plasten kommer fra, og hvilke plastprodukter som havner i naturen, vil vi ha kunnskap til å vite hvilke produkter som ikke kan lages av plast. Vi trenger også mer kunnskap om biologisk nedbrytbare alternativer til plast, som vi også vil kartlegge i Plastjakten Hordaland. Både arbeidsmetodene og kunnskapen vi opparbeider oss i prosjektet, vil ha relevans og overføringsverdi langt utover Hordalands grenser, og vi vil jobbe aktivt for å formidle kunnskapen vi får gjennom Plastjakten Hordaland.

sk@naturvernforbundet.no
mm@naturvernforbundet.no
55 30 06 60
naturvernforbundet.no/hordaland
#plastjakten #plasthvalen #naturvern